

Frønytt 23-2018

12.09.18

INNHold:

- [Tiltak mot skader av insektlarver i eng](#)
- [Siste frist for pussing/høsting av frøenga](#)
- [Forsiktig med Atlantis i svake timotei-frøgjenlegg](#)
- [Bekjemp grasugras i høstkornet](#)

Tiltak mot skader av insektlarver i frøeng

I forrige uke ble det informert om at det var sett store skader av insektlarver i frøeng. Vi har kontaktet forskere i Danmark hvor de har mer erfaring med slike skader. Fra Institutt for Agroøkologi ved Universitetet i Aarhus har vi fått gode råd fra Postdok Henrik Bak Topbjerg.

Henrik bekrefter at skaden skyldes løvsnutebille og en art grasmøll (mange forskjellige arter). For å unngå videre skade og oppformering må en forstyrre larvene slik at de ikke får utviklet seg videre. Om høsten graver løvsnutebillene seg lenger ned i jorda, ned til 15 cm og overvintre der. Tiltak må settes inn før de kommer så langt.

Vi har ingen kjemiske midler som kan benyttes direkte mot billelarvene. Dette er i 2. års timoteifrøeng, og det skal ikke avles frø på enga neste år, da vil harving og/eller pløying ha en god effekt. Nedsprøyting med glyfosat før jordarbeiding vil være en fordel fordi da drepes plantene som er mat til larvene.

Om dette var i en 1. års eng, hvor det skal høstes frø på 2. år, så må det først sjekkes om det er liv i plantene i de døde områdene, altså at enga vil komme med ny skudd som gir nye planter. Om det ser ut til å komme nye skudd vil tromling for å pakke jorda være et aktuelt tiltak i timotei mens det i rødsvingel vil føre til skade som går ut over frøavlinga.

Også i eng til fôr er tromling et tiltak om det er angrep av slike larver når det er lite aktuelt å ta opp enga.

Neste år bør det ikke dyrkes korn eller gras på arealet, disse skadedyrene angriper også korn. Oljevekster, erter, åkerbønner, poteter, grønnsaker vil være gode alternativer. Dersom det likevel såes korn eller gras må en være svært oppmerksom på mulighetene for angrep. Om det er mulig å sprøyte mot de voksne insektene ved sverming kjenner vi ikke til, det er avhengig av at de svermer over en kort periode og at svermingen kan observeres på noen måte.

Siste frist for pussing/høsting av frøenga

Engkvein: Dersom stubben etter tresking ikke er pusset ned og er lenger enn 10 cm må det pusses i løpet 10-14 dager, puss ned til 5 cm. Gjødsling ca 20. september.

Engrapp, om ikke enga er pusset enda haster det nå, den ned til ca 5 cm, ikke kortere. Er det mye masse bør den fjernes.

Rødsvingel bør være pusset nå, om ikke så må det gjøres så snart som mulig, men ikke så lav pussing som i engrapp, ca 7 cm. Er det mye masse må den fjernes. Gjødsling med en gang etter pussing.

Raigras som er gjødslert for å få en gjenvekst til fôr bør høstes innen 20.-25. september, ikke seinere.

Timotei som er gjødslert for å ta en fôrslått tåler å vente til litt ut i oktober før den høstes, i alle fall i områdene med lengst veksttid, i andre områder bør en ta slått i løpet av september (j.fr. forsøk gjengitt i Jord- og plantekultur 2017).

Strandrør skal **ikke** pusses om høsten sjøl om graset er langt.

I **bladfaks** gjenlegg skal det pusses i overgangen september/oktober, dersom det er lange sterile skudd i enga. I frøeng pusses det til 5-10 cm høyde ca 1. oktober om det er mye bladmasse.

Forsiktig med Atlantis i svake timoteifrøgjenlegg

Som nevnt i et tidligere Frønytt kan Atlantis benyttes i gjenleggsåret om høsten i timotei, det forutsetter at timoteiplantene er godt etablert med kraftige planter. Mange timoteifrøgjenlegg er svake i år, både fordi veksten stoppet og fordi det ble utsatt spiring da det var tørt. Dersom det er behov for å bekjempe grasugras i timoteifrøenga, først og fremst markrapp, så vurder om timoteiplantene er kraftige nok til å tåle behandlingen. Er de ikke det så er det bedre å utsette grasugrasbekjempelsen. Off-label for Hussar OD i grasfrøeng (timotei, engrapp, rødsvingel, sauesvingel, engkvein og bladfaks) går ut 31.10.18 og vi kan ikke regne med at Hussar Plus vil være godkjent for det samme bruket innen våren når det er aktuelt å bekjempe grasugras i frøenga.

Bekjemp grasugras i høstkornet!

Dersom det dyrkes høstkorn i vekstskifte med grasfrøeng er det viktig å bekjempe grasugraset i høstkornet og det bør gjøres om høsten.

Atlantis bekjemper markrapp, knereverumpe og tunrapp, samt framspirt balderbrå, oljevekster, stemor og vassarve. Er vassarven su-resistent er effekten dårlig. Middelet kan brukes fra kornet har spirt, og ugraset har begynt å utvikle seg.

Boxer bekjemper tunrapp og knereverumpe. Den har også god effekt på su-resistent vassarve, klengemaure og rødtvetann. Noe effekt mot markrapp kan forventes, men ikke like god som Atlantis. Boxer har dårlig effekt på raps, balderbrå og åkerstemor. Boxer er hovedsakelig et jordherbicid som brukes fra kornet spirer, til det har 2-3 blad. For å oppnå best mulig effekt bør det være litt jordfuktighet ved sprøyting.

Forsøk har vist at 200 ml Boxer/daa brukt ved spiring gir god effekt mot de fleste ugrasa den kan bekjempe. Dosen bør være noe høyere for å bekjempe su-resistent vassarve. Anbefalt dosering av Atlantis 10-25 g/daa fra 2-bladstadiet. Forsøk har vist at effekten på markrapp er god sjøl ved lavere dose.

Midlene Atlantis og Boxer kan blandes. Blandingen gir en breiere effekt mot grasartene, og mulighet til å bekjempe både balderbrå og su-resistent vassarve. Blanding vil gjøre at sprøytetidspunktet ikke blir helt optimalt i forhold til det som er anbefalt for midlene – litt seint for Boxer og litt tidlig for Atlantis.

Sprøyting gjøres på planter i god vekst. Det bør minimum være 5 grader, og ikke utsikter til nattefrost.

Dose:	
Atlantis WG + Mero/Renol	10-25 g + 50 ml
Boxer	200-300 ml
Atlantis WG+Boxer+Mero/Renol	12 g + 120-200 ml + 50

Silja Valand	Norsk Landbruksrådgiving Østafjells	900 89 399
John Ingar Øverland	Norsk Landbruksrådgiving Viken	958 80 143
Trond Gunnarstorp	Norsk Landbruksrådgiving Øst	481 63 082
Astrid Gissinger	Norsk Landbruksrådgiving Agder	917 63 115
Harald Solberg	Norsk Landbruksrådgiving Innlandet	957 69 860